

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Prečtnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XL

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 26. julija 1928.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 88.

V. Weixl:

Na naslov gostilničarjev.

Gostilničarski list je prinesel v št. 7 od 20. t. m. na naslov trgovskih gremijev članek, ki se tiče točilcev alkoholnih pijač. Smatram za svojo dolžnost, da kot predsednik Zveze trgovskih gremijev in obenem tudi kot predsednik mariborskega gremija na ta članek, ki v mnogem nikakor ni utemeljen in točen, odgovorim ter dam sledeče pojasnilo.

Da je boj gostilničarjev proti točilcem alkoholnih pijač, posebno proti onim, ki so dobili v zadnjem času pravico točenja alkoholnih pijač, popolnoma upravičen, to priznajo posamezniki in to prizna gotovo tudi vsak gremij. Ni pa na mestu, da se pričene sedaj naenkrat neopravičen boj tudi proti takim točilcem, ki so si v redu, vsled preureditve lokalov z velikimi stroški pridobili svojo točilno pravico. Zastopniki gremijev so tudi na zadnjem Zveznem obnem zboru povdarjali, da jim gre edino za ohranitev v redu pridobljenih pravic, ne pa za pridobitev novih pravic. Spoznamni so tudi z zahtevo, da se trgovskim točilcem ne izdajajo na novo točilne pravice. Gremiji, kakor tudi Zveza trgovskih gremijev, so torej stali s svojo zahtevo na popolnoma pravičnem stališču in mislim, da gostilničarji zahtevajo danes preveč. Že leta in leta točijo mnogi branjevci in trgovci, posebno na deželi, alkoholne pijače, in gostilničarji se niso nikdar pritožili, ker jim s tem niso napravili znatne škode. Zakaj sedaj tako naziranje?

Vpoštevati je treba, da so se v zadnjih letih v naših krajih pojavili v velikem številu Dalmatinci s svojimi vini ter so njih kleti vsled cenejšega blaga vedno nabito polne in da se še v obilnejši meri posebno okrog Maribora pojavljajo takozvane točilnice »pod vejo«, kar je moralo konkurenco poostriiti in se je položaj gostilničarjev prav znatno poslabšal. Šele vsled tega so se začeli gostilničarji ganiti in braniti svoje pozicije. Da sem posebno jaz nastopil proti takim točilcem vedno odločno, to znajo dobro gostilničarji iz Maribora. Dokaz za to naj bo tudi moj nastop v občinskem svetu.

Navedel sem povode, ki so povzročili sedanji položaj, omenil sem v kratkem tudi stališče trgovstva in trgovskih organizacij. Zato smatram za neopravičeno in neumestno, da se sedaj tako ostro napada »grajzlerje«. Ne zanikam, da najdemo tudi med nami mnoge, ki dajejo povod za pritožbe in jaz sem sam opetovano povdarjal, da naj se onim, ki kršijo dobljene pravice, brez nadaljnjega prepove izvrševanje teh pravic. Vendar se pa radi teh izjem ne sme delati škoda in krivico vsem drugim in žaliti cel stan.

Ako je tedaj upravičen nastop gostilničarjev predvsem proti točilcem dalmatinskih vin, ki se množijo pri nas kakor gobe po dežju in če je upravičena obramba gostilničarjev proti takozvanim točilcem »pod vejo«, se vendar takih napadov ne sme generalizirati in napadati šablonsko ves trgovski stan. Pa tudi pri točilcih »pod vejo« je razločevati bogatine od revnejših kmetov-vinogradnikov, posebno onih, ki so bolj oddaljeni od mesta in ki niti s točenjem »pod vejo« ne morejo razpečati svojih vin. Taki zaslužijo pač, da se njih položaj upošteva.

Ne hotel bi se upuščati tu v podrobnosti, ker bi to vodilo predaleč, smatram samo, da je tako vprašanje presojati z objektivnega stališča in ne z ozkoprsnostjo, ki jo je pokazal pisec notice, kojo mora obsojati tudi vsak objektivni gostilničar. Kakor pa moram obsojati anonimnega pisca notice, moram toliko bolj obžalovati komentator, ki ga je dalo k notice uredništvo samo. Ne vem v kakih odnosajih je uredništvo lista z Zvezo gostilničarskih združenj, zdi se mi pa, da bi katerikoli funkcionar Zveze ne smel govoriti o pridobljenih (?) pravicah krošnjarjev ali celo trgovskih potnikov! Ravnotako se mi zdi popolnoma absurdna grožnja s konsumom. Ali izvira ta grožnja od Zveze same in je dobro premišljena? Dvomim! Želim le, da se radi tega ne razvije v našem listu debata, ki bi mogla dotičnim, ki so to grožnjo izvajali, prav občutno škodovati.

Ako hočejo gostilničarji v svoji borbi za upravičeno stvar doseči pozitivne rezultate in to jim iz srca želim, bi jim bilo resno priporočati, naj ne odvijajo tako kakor doslej, ampak naj iščejo vezi s trgovskimi gremiji. S takim postopanjem jim bo uspeh prav gotovo zajamčen. S članki pa, kakor je bil v zadnjem »Gostilničarskem vestniku« se ne pomaga svoji stvari, pa tudi ne svojemu ugledu in bi bilo bolje, da bi se tak članek ne priobčil!

NOVA KONTROLA NAD TRGOVCI!

Zveza privatnih nameščencev Jugoslavije s sedežem v Zagrebu je objavila v nekaterih ljubljanskih dnevnikih notice, da pripravlja kontrolne komisije, ki bodo vršile kontrolo nad izvajanjem naredbe o odpiranju in zapiranju obratov. O umestnosti in potrebi takih komisij naj sodijo oni, ki jih uvajajo, mi bi gospodom iz Zagreba le svetovali, naj bi pošiljali svoje komisije raje v Bosno ali Srbijo, kjer je ministrska uredba sama doživela prav pošten krah in je moralo ministrstvo socialne politike nekatera določila uredbe že izpremeniti. Ob preveliki gorečnosti takih komisij bi znala ista usoda doleteti celo uredbo in ne samo nekatera določila!

Ljubljanska borza.

Tečaj 25. julija 1928	Povpr. ševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	2290
Berlin 1 M.	135725	136025
Bruselj 1 belga	—	79286
Budimpešta 1 pengő	—	99218
Curich 100 fr.	109410	109710
Dunaj 1 šilling	80123	80423
London 1 funt	27622	27702
Newyork 1 dolar	5681	5701
Pariz 100 fr.	—	22274
Praga 100 kron	16822	16902
Trst 100 lir	29660	29860

OBRETNOSTNE MERE.

V začetku tekočega meseca je Belgijška banka znižala obrestno mero (od 4 1/2 na 4%; mera 4 1/2% je obstojala od 17. novembra 1927 naprej. To je najbrž znak, da je pričakovati v bližnjih mesecih na mednarodnih denarnih trgih večjega olajšanja. Nižjo obrestno mero, in sicer 3 1/2%, imata sedaj samo še Zürich in Pariz, enako obrestno mero ima Stockholm, povsod drugod je obrestna mera višja.

Osnutek novega voznega reda.

1. Potreba temeljitih reform. — Ločitev okoličanskega prometa od daljnih zvez. — Zastarelost ljubljanskega glavnega kolodvora.

Železniška uprava je pričela pretekli teden z zbiranjem gradiva za nov vozni red. Vse organizacije, ki imajo posla s trgovino in industrijo ter turizmom, posvečajo temu vprašanju vsako leto posebno pažnjo. Žal pa moramo ugotoviti, da velika večina predlogov, ki jih stavijo organizacije, ne najdejo vpoštevanja. Železniška uprava se stereotipno izgovarja na pomanjkanje strojev ali pa ponavlja po nalogu generalne direkcije državnih železnic stare fraze o štednji, o kateri vemo natančno, kako pri generalni direkciji v praksi izgleda.

Zbornica za TOI je letos kakor prejšnja leta priredila potom krajevnih organizacij anketo glede želj in potreb za izpremembo voznega reda. Obenem pa je v naslednji spomenici opozorila železniško ravnanstvo na najnujnejša pereča vprašanja o potniškem prometu, katerih rešitev se že leta in leta po nepotrebnem zavlačuje. Spomenica Zbornice TOI navaja med drugim:

Predvsem se kaže vedno občutnejša potreba, da se dotok delavstva in uradništva kakor tudi šolske mladine iz ljubljanske okolice v Ljubljano regulira v bodočem voznem redu na poseben način ločeno od voznega reda za daljne zveze. Ta dotok sega v območje ca 12 km maksimalno 20 km. Kombiniranje stalnega kontingenta z navadnim potniškim prometom povzroča mnogo neprikladnosti. Predvsem neracionalno podaljšanje garnitur, gnečo v vlakih in molestiranje potnikov s polno plačanimi voznimi listki. Dimenzije, ki jih je zavzel kontingent v Ljubljani zaposlenih okoličanov, ki dnevno pridejo in se vračajo po železnici, so tolike, da je nujno potrebno misliti na uvedbo posebnega nihalnega prometa med Ljubljano in najbližjimi okolišnimi postajami, ki bi oskrboval ta pretok ob primernem času tako, da bi uradniki, delavci in šolarji mogli priti pravočasno v mesto odnosno se vračati na svoje dome brez nepotrebnega čakanja, ki ga povzroča danes vezanost na trase daljnih potniških vlakov. Tak promet je potreben med Ljubljano in Zalogom, Ljubljano in Domžalami ter Ljubljano in Medvodami, iz katerih krajev prihaja glavni dotok okoličanov v mesto.

2. Preureditev postaje Zidani most.

Ker se imajo v toku letošnje poletne sezone že pričeti gradbena dela za zgradbo mostu na direkten spoj iz postaje v Zidanem mostu na takozvano hrvaško stran v smeri proti Zagrebu, ki bodo najbrž v toku prihodnjega leta tako daleč dovršena, da se bo lahko otvoril direktni promet, smatramo, da bi bilo treba v novem voznem redu predvideti možnost, da se sedanji pretirani postanki in izguba časa s premikanjem preko dunajskih kretnic v Zidanem mostu likvidirajo in vožnja vlakov med Hrastnikom preko Zidanega mosta proti Sevnici in obratno primerno skrajša.

3. Otvoritev prometa Rogatec—Krapina.

Tretji moment, ki ga je treba upoštevati pri voznem redu, je otvoritev nove železniške proge Rogatec—Krapina, katerega pričakujemo najpozneje meseca februarja 1929. Z novo zvezo bo odprt tranzični promet med Grobelnom in Zapršičem. Obenem pa nastaja s tem potreba, da se sedanji vozni redi na obeh lokalkah temeljito preuredijo in proga za nov pojačan promet z potrebnimi stroji in osobljem zadostno dotira.

4. Nedeljski izletniški promet.

Zbornica opaza, da železniška uprava izletniškemu in turističnemu nedeljskemu prometu še vedno ne posveča zadostne pažnje. Gorenjska, kakor tudi koroška proga, ki imata izrazito turistični značaj, sta ob nedeljah preplavljene z tisoči izletnikov na krajše ali daljše proge. Število razpoložljivih vlakov in mnogokrat tudi garnitur za nedeljski promet po sedanjem voznem redu nikakor ni zadostno. Sedanja sredstva ne obvladajo prometa in namesto, da bi ga pospeševali, ga ovirajo, ker se morajo izletniki voziti v prenapolnjenih garniturah. Interes železniške uprave bi moral biti, da gre z tokom razvoja turizma in da stavi v promet v dopoldanskih in popoldanskih urah ob nedeljah in praznikih, posebno za krajše razdalje še primerno število dodatnih vlakov, za katere bi bilo eventualno potrebne stroje odvzeti tovrstnemu prometu, ki je te dneve manjši. Ze sam fiskalni interes železniške uprave je zadosten razlog, da se to vprašanje temeljito prouči in pozitivno reši.

5. Dolenjske proge.

Kakor je zbornica že svoječasno opozarjala direkcijo, je ukinitve nočnega prometa v pretekli zimi na dolenjskih železnicah izzvala zelo neprimerno posledice. Pri sedanjih zvezah ima cela Belokrajina tako otežkočen spoj z Ljubljano, da je interesom nemogoče v enem dnevu opraviti posle v Ljubljani. Vlak številka 9219, ki odhaja iz Ljubljane ob 18:45, vozi v zimski dobi, t. j. od 15. oktobra do 15. junija samo do Novega mesta. Tam čaka približno 6 ur predno gre zopet naprej proti Karlovcu.

Potniki so v zimski dobi primorani v Novem mestu izstopiti, in ker je na kolodvoru samo ena gostilna, ki ima nekaj prenočišč na razpolago, mesto samo pa je pol ure oddaljeno in ker v vagonih kakor tudi v čakalnici ni dovoljeno čakati, so primorani potniki mnogokrat v hudi zimi na prostem prebiti noč.

V interesu občinstva, zlasti v interesu trgovcev in obrtnikov je nujno potrebno, da bi vlak številka 9219 vozil tudi v zimski dobi naravnost iz Ljubljane v Karlovac po istem voznem redu, kakor vozi sedaj v poletni dobi, oziroma naj bi se isti spremenil v toliko, da bi imel zvezo z osebnim ali brzovlakom proti Sušaku. S tem ne bi bilo ustrezno samo Belokranjcem, ampak tudi interesom iz Karlovca, Like in Primorja.

6. Celje—Zidani most.

Mešani vlak št. 573, ki vozi ob 13:20 iz Celja do Zidanega mosta, je bil ukiniten z novim voznim redom ob nedeljah in praznikih. Dočim se poslužujejo tega vlaka od delavnikov šolarji, so se ga zelo številno posluževali ob nedeljah celjski izletniki za izlete v toplice v Laškem in v Rimske toplice. Omeniti je, da meso Celje nima zadostnega kopališča s toplo vodo ter se radi tega vozijo Celjani in okoličani kopat v Radio-termalno kopališče Laško in deloma v Rimske Toplice. Posebno uradniki, trgovci in obrtniki, ki čez teden nimajo časa, so se vozili v te kraje z omenjenim vlakom. Zato predlagamo, da obnovi ravnanstvo državnih železnic v Ljubljani z novim voznim redom zopet vlak št. 573 iz Celja ob 13:20 do Zidanega mosta tudi ob nedeljah in praznikih.

7. Zidani most—Zagreb.

Nadalje, se nam izraža iz krogov interesentov želja, da naj bi vlaka št. 627, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 628, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 629, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 630, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 631, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 632, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 633, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 634, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 635, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 636, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 637, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 638, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 639, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 640, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 641, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 642, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 643, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 644, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 645, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 646, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 647, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 648, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 649, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 650, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 651, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 652, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 653, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 654, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 655, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 656, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 657, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 658, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 659, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 660, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 661, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 662, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 663, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 664, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 665, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 666, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 667, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 668, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 669, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 670, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 671, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 672, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 673, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 674, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 675, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 676, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 677, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 678, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 679, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 680, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 681, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 682, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 683, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 684, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 685, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 686, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 687, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 688, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 689, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 690, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 691, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 692, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 693, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 694, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 695, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 696, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 697, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 698, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 699, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 700, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 701, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 702, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 703, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 704, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 705, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 706, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 707, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 708, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 709, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 710, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 711, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 712, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 713, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 714, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 715, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 716, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 717, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 718, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 719, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 720, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 721, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 722, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 723, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 724, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 725, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 726, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 727, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 728, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 729, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 730, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 731, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 732, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 733, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 734, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 735, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 736, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 737, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 738, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 739, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 740, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 741, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 742, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 743, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 744, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 745, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 746, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 747, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 748, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 749, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 750, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 751, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 752, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 753, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 754, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 755, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 756, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 757, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 758, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 759, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 760, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 761, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 762, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 763, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 764, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 765, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 766, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 767, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 768, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 769, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 770, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 771, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 772, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 773, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 774, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 775, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 776, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 777, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 778, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 779, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 780, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 781, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 782, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 783, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 784, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 785, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 786, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 787, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 788, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 789, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 790, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 791, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 792, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 793, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 794, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 795, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 796, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 797, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 798, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 799, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 800, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 801, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 802, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 803, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 804, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 805, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 806, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 807, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 808, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 809, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 810, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 811, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 812, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 813, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 814, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 815, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 816, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 817, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 818, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 819, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 820, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 821, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 822, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 823, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 824, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 825, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 826, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 827, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 828, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 829, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 830, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 831, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 832, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 833, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 834, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 835, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 836, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 837, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 838, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 839, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 840, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 841, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 842, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 843, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 844, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 845, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 846, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 847, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 848, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 849, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 850, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 851, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 852, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 853, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 854, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 855, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 856, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 857, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 858, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 859, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 860, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 861, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 862, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 863, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 864, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 865, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 866, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 867, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 868, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 869, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 870, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 871, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 872, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 873, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 874, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 875, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 876, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 877, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 878, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 879, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 880, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št. 881, ki odhaja iz Ljubljane ob 23:08 in št. 882, ki odhaja iz Zagreba ob 23:08 in št

511, ki odhaja iz Maribora ob 23.25, ime-la v Zidanem mostu direktno zvezo pro-ti Zagrebu. Tega vlaka se poslužujejo trgovci iz Maribora in Ljubljane, ki ima-jo mnogo posla v Zagrebu, kamor do-spejo jutranji vlaki iz Maribora in Ljub-ljane št. 515 odnosno 613 prepozno. Vsi ti interesi so primorani po sedanjem voznem redu čakati v Zidanem mostu v čakalnici ali restavraciji po dve do tri ure, do odhoda vlaka št. 511. Zato predlagamo, da se vzpostavi nočna pot-niško-vlakova zveza iz Zidanega mosta proti Zagrebu na navedena vlaka št. 627 in 511.

8. Grobelno—Logatec.

Na progi Grobelno—Logatec bo z otvoritvijo prometa proti Krapini po-trebna preložitve nekaterih vlakov. Se-danji vojni red na tej progi je zelo ne-prikladen. Zdravilišče Rogaska Slatina, kakor tudi interesi na celi progi od Rogatca do Grobelna nimajo na vlaka št. 615 in št. 519 iz Ljubljane in Ma-ribora nobene zveze. Nasprotno pa vo-zita popoldan v neposredni bližini vlaka št. 8134 odnosno št. 8138 s proti-vlaki št. 8133 in št. 8135. Interese-nti želijo, da se upelje zveza iz Rogške Slatine na druge dopoldanske vlake na glavni progi v smeri proti Mariboru od-nosno proti Celju, ker je prvi vlak za ve-čino kopaliških gostov in izletnikov pre-zgoden, nasprotno pa naj se popoldan-ski promet kombinira tako, da bo za-dostoval en vlak, ker je itak časovna razlika med obema navedenimi pari vlakov prav minimalna in zato lega vlakov neekonomična. Zbornica upa, da bo po otvoritvi prehodnega prometa omogoče-na rešitev tega vprašanja, ki je bila po trditvi direkcije dosedaj iz strojno-tehničnih razlogov neizvedljiva.

9. Postaja Ljubljana.

Končno je zbornici čast opozoriti di-rekcijo, da postajajo potniško-prometne razmere na glavnem kolodvoru v Ljub-ljani popolnoma nevzdržne. Frekvenca potnikov na tej postaji od leta do leta rapidno narašča, dočim je oprema po-staje ostala enako primitivna, kakor je bila zgrajena leta 1848 pred 80 leti za malo provincialno mesto Ljubljano, ki tedaj ni štela niti polovice sedanjega prebivalstva. Prehodni tiri, na katerih se razvija mednarodni brzovlakovi pro-met so ozko utisnjeni med ostale tire, ki služijo lokalnemu prometu in ob glavnih urah visoke frekvence med 7. in 8. uro zjutraj, med 11. in 12. uro opol-dan ter med 5. in 6. uro popoldan, se kopiči na štirih tirih po 5 ali 6 vlakov za razne smeri. Potujoče občinstvo se drena in ozkem prostoru med garnitu-rami vlakov, kjer se dve osebi s prtlja-go niti srečati ne morete. Potrebna je nujna remedura in če finančna sredstva ne zadostujejo, da se izvede popoln moderni načrt, potem s mora vsaj z ma-limi sredstvi iz tekočih proračunskih kreditov razmakniti tire in vzvišati ter s kamni omejiti medtirni peroni za kakih 40 cm višine in 2 m razmaha ka-kor so si pomagali v Zagrebu, da bo vsaj kretanje med garniturami, vstopa-nje in izstopanje iz vlakov nekoliko olaj-šano. Smatramo, da naš tozadevni apel ne bo brez uspeha.

PRAKTIČNO DELO ZVEZE NARODOV.

Urednik »Excelsiorja« je vprašal fran-coskega zastopnika na mednarodnih gos-podarskih konferencah, Serruysa, o uspehih zadnjega zasedanja gospodar-skega komiteja Zveze narodov.

Serruys je izjavil: »Na tem zasedanju smo absolvirali važno etapo. Od teore-tičnih razmotiranj smo prešli k prak-tičnemu udejstvovanju. 27 držav je pod-pisalo dogovor, ki nas približa z odstra-nitvijo uvoznih in izvoznih prepovedi, ki naj se polagoma izvrši, oni evropski gospodarski uniji, ki je tako potrebna. To je prvi poskus kolektivnega dogovo-ra o tako ogromni materiji, kakor so ga sploh kdaj poskusili in srečno izvedli. Zveza narodov se je tukaj odlično izka-zala ne le kot razsodišče, marveč tudi kot organ novega ustvarjanja.« — Na vprašanje časnikarja, je-li niso gotove države nasprotovale temu, da igra v tem oziru Zveza narodov nekako »naddrža-vo«, je odgovoril Serruys: »Nekateri delegati so v resnici vprašali: Ali Zve-za narodov ne prekorači svojih pravic? Ali ne prekorači mej kot mednarodno

sodišče, če daje inicijative za take do-govore? Toda jaz menim, da smo na pravem potu, ki nas dovede na polje praktičnega udejstvovanja. Razen v Ze-nevi sklenjenega dogovora, ki splošno povdarja potrebo gospodarske svobode s tem, da se odpravijo uvozne prepove-di, se bodo sklenili še drugi dogovori, ki bodo imeli **pragmatičen značaj**. Gos-podarski odsek Zveze narodov se že bavi s kolektivno akcijo, da se zblizajo carinske postavke, znižajo tarife, ki ovi-raj normalno zamenjavo blaga in ena-komerno produkcijo. V tem oziru bo treba pregledati carinske tarife za že-lezo in aluminij, nadalje tarife za les, papir in celulozo in za carino na usnje, kar je posebno važno za Srednjo Evropo. Tudi niso dovolj razumeli, da je bila ta konferenca prvi posrečeni poskus med-narodne organizacije evropskega gos-podarskega življenja, ki naj pridobi vsem deželam boljše in cenejše življenje. Če naj Zveza narodov v resnici zaščiti mir, mora vršiti **praktično** in ne samo juri-stično delo.«

INSOLVENCE V AVSTRIJI.

V juniju so otvorili v Avstriji 190 po-ravnalnih in 55 konkurznih postopani. Zadnji meseci kažejo napram istim me-secem lanskega leta očitno nazadova-nje insolvent. Od 190 poravnalnih po-stopanj jih je prišlo 135 na trgovaška podjetja, 32 na rokodelstvo, ostalo na industrijske obrate. Enaka je razdelba pri konkurzi. Velika večina poravnal-nih postopanj pride na posamezne ose-be, 173 od 190. Pri poravnalnih postopanjih trgovskih podjetij poudarjajo močno udeležbo trgovin z živili, ki iz-kazujejo 30 insolvent, in pa udeležbo gostiln s 15 insolventami. Upajo, da bo tudi tekoče četrtletje prineslo zboljša-nje napram istemu lanskemu četrtletju.

Gospodarski položaj v Turčiji.

Ker se naši gospodarski krogi brezdvomno zanimajo tudi za gos-podarske razmere v Turčiji, hočemo navesti nekatere podatke iz poročila, ki ga je podal na običnem zboru Otomanske banke predsednik nad-zorstvenega sveta, general sir Her-berth A. Lawrence.

Turčija je leta 1927 nadaljevala poizkuse, izrabljati naravna boga-stva dežele. Vendar so neugodne okolnosti, predvsem klimatične ne-zgode, ovirale gospodarski napre-dek. Velika suša je zelo škodovala setvi, in tako je bila žetev za 30 odstotkov slabša nego leta 1926. Tudi pridelek opija je bil slabejši nego lani. Pridelek tobaka je bil vsekakor večji nego lani, ven-dar je bil pa v najboljšem primeru srednji. Bombaža se je pridelala pri-bližno toliko kakor lani. Vinogradniš-tvo v okolici Smirne je trpelo vsled neugodnega vremena in je doseglo srednji uspeh. Zadovoljiv je bil le pridelek oliv v distriktu Brussa, ore-hov na obali Črnega morja in pa do-nos svil. Cene orehom, bombaževini in opiju so se znižale. Vsled manjše kupne moči podeželskega prebival-stva je nastala kriza v razpečevanju tekstilnih izdelkov. Sicer je pa da-nes Italija prva, Anglija pa druga do-baviteljica tekstilij. — Meseca junija 1927 je stopil v veljavo zakon za po-speševanje industrije. Podpore, ki so bile s tem zakonom dovoljene in-dustrijskim podjetjem, pa dosedaj še niso dosegle večjih uspehov. Premo-garstvo ima vobče dobre izgleda, to-da angleška konkurenca je, ovirala prodajo na domačem trgu in so bili dobički premogokopa Heraclea manj-ši. Navzlic različnim oviram so nada-lje izvajali veliki železniški program. Do 31. decembra 1927 so zgradili 519 kilometrov novih prog — od Angore do Cesaree in od Samsonna do Amas-sie — nadaljnih 200 km pa še grade. — Proračun izkazuje velike davšči-ne, ki znaša skoro eno tretjino naro-dovih dohodkov. Taka obremenitev pa mora imeti velike težave za uspešni gospodarski razvoj. V prime-ri z letom 1925 izkazujejo eksportne številke iz leta 1926 nalahno zveča-nje kvantitet, nasprotno pa znižanje celokupne vrednosti (le 187 napram 193 milijonom turških funtov).

Ivan Mohorič:

Utisi s pota po Nemčiji.

(Nadaljevanje.)

Pot iz Norimberka vodi skozi živi-norejske pokrajine frankovske. Od württenberške meje se slika menja. Kraji so gosto naseljeni, eno indu-strijsko podjetje se vrsti ob železnici za drugim. Proti večeru smo preko Cannstadta dospeli v švabsko metro-polo na Nekarju, v Stuttgart.

Stuttgart leži ob južnem vzhodu Schwarzwalda in je glavno mesto in-dustrializirane Württenberške. Mesto ima lepe in obsežne parke, monu-mentalne palače, bogate umetniške zbirke, toda tujeu padejo v oči pred-vsem moderne zgradbe nebotičnikov, ki so nam Južnjakom na evropskem kontinentu novost. Že ob impozantnem kolodvoru samem se dviga 60 metrov visok razgledni stolp, v katerem se na-haja poleg raznih poslovnih prostorov v zgornjih nadstropjih restavracija z razgledno teraso. Nasproti kolodvora se zgradi sedaj »Hindenburgova zgradba«, poslopje z planetarijem, za njim se dvigajo na desni trije sivi, ka-meniti nebotičniki urada za poštne zavitke, v ozadju pa dominira na kon-cu starega mesta vitko 17-nadstropno poslopje Stuttgartskega »Tagblatta«. Poleg teh se dviga nad povprečnostjo mnogo drugih po osem in več nad-stropnih visokih zgradb, ki služijo raz-nim velikim industrijskim podjetjem za upravna poslopja. Cela okolica me-sta, ki leži v ozki kotlini, je gosto na-seljena in vsak kraj obsega po več in-dustrijskih veleobratov.

Württembergška industrija je sploh znana po svojem izrednem kvalitet-nem delu; moderne zgradbe mesta pa imponirajo po izrednem užitku, ki ga nudijo originalne notranje dekoracije in arhitekture. K razvoju modernega Stuttgarta je mnogo prispevala razsta-va stavbene umetnosti, ki se je vršila tam predlanskim in ki je dokazala praktično popolnoma nove smeri grad-be stanovanjskih kolonij in arhitektu-re stavb. Obsežne razstavne zgradbe so sedaj po večini že naseljene in prak-tično izkoriščane in zavzemajo celo vzhodno pobočje mesta. Kratek čas, ki nam je bil na razpolago v Stuttgartu, smo izkoristili za ogled vzornih to-varn. Pri obisk je veljal znani čevljar-ski veleindustriji d. d. Salamander v Cornwestheimu, katere kapaciteta znaša 16.500 parov čevljev na dan. De-litev dela in strojno obratovanje je v teh tovarnah izvedeno do skrajnih mej racionalnosti. Vsak čevljar mora pasi-rati, predno je izgotovljen, nad sto rok in vsak delavec izvrši na njem le malo fazo dela in ga takoj odda svojemu sosedu. Tovarna zaposluje pretežno ženske moči, ki dohajajo iz okolice do 20 km z železnico na delo. Pred to-varno je železniška postaja in po kon-čanem delu odpeljejo vlaki v naglih presledkih delavce domov.

V tovarni dobijo opoldan za nezna-to ceno 45 pfenigov (ca 6 Din) okusen, izdaten in dobro pripravljen obed. V to svrhu je tovarna zgradila obsežne in prostrane obednice, ker je interes mezdne politike podjetja, da si delav-stvo od svojega zaslužka čimveč pri-hrani za ostale domače potrebe in do-bi čim cenejšo prehrano. Mimo znanih Boschovih tovarn užigalnikov in avto-mobilnih potrebščin ter mimo tovarn S. K. F. krogelnih ležišč ter velikih stuttgartskih podjetij smo dospeli v tovarno Daimlerove tovarne, kjer se izdelujejo znani Benz-Mercedes avto-mobili. Obisk teh tovarn, ki ima nad 1400 strojev za obdelovanje kovin, nam je nudil mnogo novega in intere-santnega. Občudovali smo predvsem kvaliteto delo v avtomobilni industri-jii, kjer se izvrši za vsak voz nad 600 preizkušenj raznih delov materiala, ki se uporabljajo pri avtomobilu, pre-den je voz kompletno gotov in mon-tiran. Porablja se samo najboljši ma-terijal in sigurnost, ki jo nudi izde-lek, povzroča samoumevno tudi raz-meroma visoko ceno Benzovih vozil.

Letos se vrši v Stuttgartu kolonijal-na razstava, ki jo žal nismo mogli ob-iskati. Tu je centrala nemškega mašin-skega dela. V Stuttgartu se nahaja nemški zavod za inozemstvo v palači »Haus des Deutschtums«. Stuttgart

ima med enakimi mesti v Nemčiji naj-bolj živahen in relativno največji av-tomobilni promet. Zato ima tudi naj-rigoroznejše predpise za regulacijo prometa. Dober sloves uživajo stutt-gartski zavodi, posebna tehnična viso-ka šola, umetna obrtna šola, akademi-ja upodablajočih umetnosti in visoka šola za glasbo.

V Stuttgartu se nahaja sedež württenberškega »Industrie- und Han-delstaga«, v katerem je združenih vseh 8 württenberških zbornic za tr-govino in industrijo. Obrtništvo ima, kakor v ostalih mestih, tako tudi na Württenberškem svoje rokodelske zbornice. Württenberška obrtna zbor-nica vzdržuje v Stuttgartu skupno z drugimi zavod za preizkuševanje su-rovin in materiala. Pri naših obiskih v vseh tovarnah smo povsod poznali, da je letošnje leto v Nemčiji enako kot lansko, še doba naraščajoče industrijs-ke konjunktura, velike zaposlenosti in stopnjevanega dela, toda ne kon-junktura v našem zmislu lahkih in slučajnostnih dobičkov brez truda in napora. Elan dela v vseh obratih vpliva na našega človeka porazno.

Najbolj interesantno pa je to, da je Nemčiji kljub vedno večjemu meha-nizmu in avtomatiziranju produkcije vendarle ob enem uspelo, da je lansko leto zaposlila nad 1 milijon novih delavcev v produkcijskem procesu. Do-čim je še koncem leta 1926 okrog 2 mi-lijona delavcev prejemale podporo za brezposelnost, je padlo število neza-poslenih koncem oktobra 1927 na 330.000 oseb. Skoro vse panoge indu-strije beležijo porast produkcije, po-čenshi od produkcije premoga, železa in jekla pa do vseh finalnih izdelkov. Mo-roma pa pomisliti, da do skrajnih mej zmagljivosti stopnjevano nemško delo ne ustvarja novega kapitala, niti ne donša delavstvu zadostne odškodnine in potrebnih gospodarskih rezerv, ker vsled močne konkurence nazadujejo prodajne cene blaga in ker res velika davčna in socialna bremena otežujejo kljub vsej racionalizaciji in siste-matično izvedeni poslovni organizaciji podjetij v kartelih, trustih in interes-nih družbah konkurenčno zmožnost nemškega produkta na svefovem tr-žišču.

Treba je imeti pred očmi, da znaša davčna obremenitev nemškega gos-podarstva 12 milijard RM ali ca 162 mi-lijard dinarjev napram 5 milijardam mark v predvojni dobi. Socialno bre-me pa znaša danes 5 milijard RM, ali 67.5 milijard dinarjev, dočim je znašalo pred vojno le 1.5 milijarde RM. Take zavrattne vsote so tudi za nemško industrijo nekoliko pretežno bre-me. To so povdarjali Nemci skoro v vseh pozdravnih govorih. Na Württen-berškem so skoro vse vrste industrije zastopane. Posebno je omeniti indu-strijo ur, precizijskih strojev, kirur-gičnih instrumentov, usnjarsko indu-strijo, industrijo svile in gospodinske opreme. Velik sloves uživa tudi indu-strija glasbenih instrumentov, zlatni-ne in srebrnine ter nakitnih izdelkov.

Iz Stuttgarta smo se odpeljali z av-tobusom v 130 km oddaljeni Baden-Baden. Pot je vodila preko slikovitih partij Schwarzwalda, skozi letovišča in ogljenokisla, mineralna kopališča. Med potjo smo imeli priliko opazovati življenje na deželi, delo nemškega kmeta, njihove domove in vasi. Je pač velika razlika med tem zdravim ro-dom na deželi in delavskim prebival-stvom v mestih, kjer kljub vsej skrb-nosti nemške socialne organizacije je vendarle vsakomur na obrazu čitati težko borbo in skrb za obstanek. Na potu so se naši avtomobili ustavili pri monumentalni dolinski pregradi »Schwarzenbach Talsperre«, katero je zgradila Siemens-Bau-Union deloma med vojno deloma pa v poveljnih letih od 1922 do 1926, da izkoristi gorske vodne sile Swarzwalda za pridobiva-nje električne energije. Za zgrad-bo velikega dolinskega jezra je bilo potrebno odkopati 140.000 m³ pove-čini skalnatega terena. Jez sam vse-buje 290.000 m³ vlihanega betona. Za dovoz gradbenega materiala, ki je bil potreben za to velikansko delo, se je zgradila posebna že-leznica do Raumünzach, od tam na-prej gozdna železnica in vzpenjača.

(Dalje prihodnjik.)

Gospodarstvo Jugoslavije in njegovi odnošaji napram inozemstvu.

(Iz predavanja tajnika Zbornice TOI g. Ivana Mohoriča v Nürnbergu dne 18. junija t. l.)
(Nadaljevanje.)

Največja možnost in potreba snovanja novih industrijskih podjetij obstoja na polju tekstilne industrije. Uvoz tekstilnih izdelkov predstavlja znatno nad tretjino celokupne naše uvozne bilance in odtehta celokupen izvoz lesa in živine iz Jugoslavije. V zadnjih letih so se obstoječa tekstilna podjetja v Jugoslaviji znatno razširila, priselila so se tudi nova podjetja žalibog po večini s starimi stroji in nemodernimi napravami, ki uživajo ugodno carinsko zaščito. Toda vsa ta podjetja še davno niso v stanju pokriti potrebe na finalnih produktih, da o polfabrikatih sploh ne govorim. Sploh gre razvoj industrije v tem oziru pri nas inverzno pot in se gradi hiša od strehe.

Strojna industrija se v Jugoslaviji dosedaj ni mogla razviti, deloma vsled tega, ker je bil dovoljen carine prosti uvoz strojev, ki se ne izdelujejo v državi in ker je konkurenca domačih obratov z inozemsko strojno industrijo pri današnjem naglem tehničnem razvoju in nemožnosti specializacije izključena. Vrednost uvoza strojev je znašala v preteklem letu 346 milijonov dinarjev ali 25 milijonov mark in zavzema pri njem Nemčija drugo mesto. Relativno najbolj predpogoji za razvoj strojne industrije bi bili za industrijo poljedelskih strojev in strojev za obdelovanje lesa.

Zakladi belega premoga v Jugoslaviji so pri mali vodi ugotovljeni s 3.507.790 HP, dočim razpolaga Francija pri mali vodi s 4.6 milijoni HP, Italija s 4.656 HP, toda od celega bogastva vodnih sil je pri nas izgrajenih in izkoriščenih samo 160.000 HP, torej niti ne celih 5%, medtem ko izkoriščajo Francija, Švica in Italija povprečno 25%. Za izgradbo vodnih sil bo sčasom potrebna tudi elektrotehnična industrija. Uvoz elektrotehničnih predmetov je znašal lani 135 milijonov dinarjev ali ca. 10 milijonov mark, na čemur je Nemčija participirala z eno tretjino.

Za popravilo in izdelavo železniških vozniških sredstev je Jugoslavija za svoje skromne razmere danes zadostno preskrbljena. Nimamo pa še niti ene tovarne avtomobilov, motornih koles in dvokoles, kar je z oziranjem na rastočo porabo cestnih vozil brez dvoma velik nedostatek. Uvoz avtomobilov v Jugoslavijo je znašal v preteklem letu 1830 komadov v vred-

nosti 745 milijona dinarjev, nadalje 9.100 velocipedov in 923 motociklov, v skupni vrednosti 17 milijonov dinarjev.

Bilanca jugoslovanske steklarske industrije, ki izdeluje zaenkrat še samo votlo steklo, se od leta do leta boljša. Sedaj smo že v stanju, da pokrijemo potrebo domačega tržišča v komercialnem blagu, dočim moramo še vso potrebo na steklu za okna, zrcal in finih steklarskih izdelkih, ki je dosegala lani 13.628 ton v vrednosti 885 milijona dinarjev, uvažati. Tudi papirna industrija se kljub močnemu pritisku inozemske konkurence polagoma razvija celo v smeri eksporta. Napram uvozu papirja in papirnih izdelkov v letu 1927 v količini 33.672 ton v vrednosti 168 milijonov dinarjev je dosegel izvoz celuloze in papirja 16.200 ton v vrednosti 822 milijona dinarjev, torej skoro 50% uvoza.

Jugoslovanska usnjarska industrija se bavi v pretežni večini s predelavo težkih govejih in svinjskih kož. Poleg znatnega kontingenta domače surovine uvažata letno nad 6000 ton surovih govejih kož iz prekomorskih držav. Ona je pred vojno eksportirala svoje izdelke po celi Levanti, Srednji Evropi in v Anglijo ter doseže eksport še danes, kljub vsem neprilikam, nad 1000 ton blaga v vrednosti 416 milijona dinarjev in odtehta tako vrednost našega uvoza gornjega usnja v vrednosti 36 milijonov dinarjev, na katerem participira Nemčija v veliki meri.

Jugoslovanska čevlarska industrija bje težko borbo za obstanek s češko konkurenco. Konsum čevljev je pri nas še razmeroma majhen in se le polagoma širi, ker nosi skoro polovico prebivalstva še opanke. Industrije porcelana, industrije fine mehanike, industrije galanterijskih izdelkov in velike gumijevne industrije Jugoslavija še nima ter se mora skoro še celokupna potreba, izvzemši male količine, ki se producira v večjih obrtnih obratih, pokrivati z uvozom iz inozemstva.

(Dalje prihodnjič.)

RAZSTAVE IN SEJMI.

Gospodarska razstava v Gradcu. V okviru graškega velesejma se vrši v Gradcu od 23. do 31. julija t. l. razstava za eksploatacijo vodnih sil. Razstave se udeležijo poleg velikih avstrijskih podjetij za izkoriščanje hidravličnih sil tudi avstrijska ministrstva poljedelstva, šum, trgovine in prometa.

Dunajski semenj. Jesenska prireditelja dunajskega semnja se vrši od 2. do 9. septembra 1928.

Industrija.

Mednarodna zveza tovarnarjev kruha je zborovala glasom sklepa lanske dunajske konference letos v Hamburgu, in sicer 26.—28. junija. Veliko delegatov je bilo zastopanih, o Jugoslaviji ne bomo nič. Obravnavali so različna vprašanja: ureditev delovnih razmer v krušni produkciji raznih držav, izmenjava pekovskih strokovnih učencev (vajencev), odredba proti obratnim boleznim, industrija in socialna politika, električna in plinova kurjava v pečeh; slednjič je prišlo na vrsto vprašanje o prepovedi peke ponoči, pri čemur so debatirali zlasti zastopniki Hamburga, Dunaja, Leipziga, Budimpešte in Prage. Zborovanje je vodil zvezni predsednik C. Ullrich iz Holandske.

Nemško-francoski kemični trust. Iz Pariza javljajo, da so ustanovili s kapitalom 20 milijonov švicarskih frankov nemško-francoski kemično-farmaceutičen trust. Pogajanja so zaključili že 8. julija, vendar pa se dosedaj ni moglo ničesar pozitivnega izvedeti. Tudi Francija se je udeleževala pogajanj, vendar pa ni pristopila h karlelu. Novi trust naj uskladi pol za nov mednarodni kemični karlel ter sprejme tudi tvrdke v Franciji in Italiji. Amerikanci se zelo zanimajo za to novo ustanovitev, ker jo smatrajo za obrambno akcijo proti ameriški konkurenci in sicer v obliki, ki more eventualno dovesti tudi do komplikacij z Združenimi državami.

Denarstvo.

Fuzija kanadskih bank. Ena izmed štirih kanadskih vebank. Canadian Bank of Commerce, je kupila Standard Bank of Canada. Ta nova banka ima kapitala za 444 milijonov funtov šterlingov in bo ustanovila podružnice v Londonu in Parizu, razen tega pa tudi v najvažnejših pristaniščih Severne in Južne Amerike.

Amerika zvišuje obrestno mero. New-yorška Federal Reserve Bank je za banko v Chicagu zvišala obrestno mero na 5%, sledila ji je banka iz Richmonda. Obresti za dnevni denar so se dvignile na 8%. Borza potrebuje v Ameriki veliko denarja, tendenca se je poostрила z umetnimi omejitvami kredita. Z dviganjem obrestne mere hočejo produktivirati večje zneske in jih borzi odtegniti. Mislijo, da je vpliv na obrestno mero v Evropi mogoč, zlasti v Parizu in Londonu, kjer je bančna obrestna mera v primeru z Ameriko razmeroma nizka. Iz Londona poročajo: Obstoji bojazen, da bo morala Angleška banka napram obrestnemu zvišanju v New-Yorku ukrepati varnostne odredbe. Če bo London zvišal, bodo sledili tudi drugi, tako na primer Švedska državna banka, koje obrestna mera znaša sedaj 4%.

Promet.

Tarifni boj med Hamburgom in Trstom je končan. Določene so nove demarkacijske ali enakostne črte; severno od teh črt ležeče železniške postaje dobijo znižano voznino v pristanišča ob Severnem ali Nemškem morju, južno ležeče v jadranska pristanišča, na črto sami ležeče postaje na obe strani enako voznino. V Češkoslovaški gre črta od Plzna čez Berovo, Kolin, Pardubice—Medl—Friedland—Zvardon. Severo-češki in severomoravski industrijski okraj prideta torej v območje Severnega morja.

RAZNO.

Švicarski konzulat v Zagrebu objavlja, da dne 1. avgusta t. l. to je na dan švicarskega narodnega praznika, ne uraduje in bo konzulat ta dan cel dan zaprt.

Nov pravilnik o drogerijah. Po informacijah Zbornice TOI je ministrstvo trgovine in industrije z dopisom št. 15.359 z dne 10. t. m. sporočilo, da se pravilnik o drogerijah, objavljen v Službenih Novinah od 19. junija 1928, nanaša samo na področje Srbije in Črne gore, kjer je izdan na podlagi zakonskih določil, ki veljajo samo v imenovanih pokrajinah.

Avstriji in Rusi. Rusko jamstvo dunajske občine, kojega prva tranša je potekla 30. junija, je bilo porabljeno do slej samo za šestino. Namesto za 60 milijonov šilingov so naročili Rusi pri dunajski industriji do slej samo za 10 milijonov šilingov blaga. Zato računijo s podaljšanjem roka za prvo tranšo, mislijo pa, da dunajska občina druge tranše v znesku 40 milijonov šilingov ne bo več prevzela. Tako na ruski kot na avstrijski strani se opaža neka ozlovoljenost.

Sladkorna pesa v Evropi. Licht je objavil novo cenitev o zemlji, ki je v Evropi obdelana s sladkorno, peso in ceni njen obseg brez Rusije z 1.869.100 hektari (lani 1.855.538), Rusija 785.000 ha (640.000), skupaj Evropa z Rusijo 2.654.100 ha (2.495.538). Posamezne cinitve v 1000 ha so sledeče: Nemčija 430 (406), Češkoslovaška 253 (281), Avstrija 30 (23), Ogrska 65 (62), Jugoslavija 62 (55), Rumunija 55 (84), Bolgarija 18 (19), Francija 240 (234), Belgija 65 (61), Holandska 65 (69), Danska 40 (40), Švedska 41 (40), Poljska 215 (198), Italija 112 (93), Španska 75 (65), Švica 16 (16), Anglija 80 (89), Irska 7 (7), Turčija 35 (35). Dalje poroča Licht, da vreme v juniju za pridelek splošno ni bilo ugodno. Pesa se je zakasnila povprečno za 14 dni. Na Rusijo pride že skoraj tretjina skupnega evropskega pridelka.

Ivan Hribar:

Moji spomini.

V svoječasnem predlogu dr. Zarnikovem bila je glede slovenskega uradovanja dopuščena izjema samo za uradnike stavbnega urada, češ, da nimamo Slovenci v stavbni stroki še dovolj tehničnih izrazov. Imponovalo mi je pa, ko sem se prepričal, da je ravno stavbni urad glede slovenskega uradovanja prednjačil. Veliko spoštovanje sem zaradi tega dobil do načelnika stavbnega urada inženirja Jana Duffeta, ki je — dasi Čeh po rodu — iz lastnega nagiba začel uradovati slovensko, četudi je včasih moral tehnične izraze še le iskati in ustvarjati.

Jako važno se mi je zdelo vseskozi zanesljivo in brezhibno poslovanje blagajnice in knjigovodstva. Pri prvi sem pred vsem skrbel, da je bila pod stalno in takšno strogo kontrolo, da se vsaka morebitna nepravilnost takoj izsledí. Ne da bi ne bil imel zaupanja do blagajniških uradnikov. Nasprotno: vedel sem prav dobro, da so vsi vestni in poštene. Ravnaoč se pa po poslovi, da »vrag nikdar ne spi«, smatral sem v interesu njihovega poštenja in svoje odgovornosti strogo nadziranje za potrebno. V drugi vrsti je bilo zaradi reputacije mestne uprave paziti, da ostane blagajnica vedno likvidna.

Oboje je spadalo v delokrog mestnega knjigovodstva in je bilo v veliki meri odvisno od njegovega načelnika. Na srečo sem imel v njem jako večjega in v vsakem oziru vestnega pomočnika. Fran Trdin je bil moj sošolec z gimnazije in je na mesto knjigovodje prišel po Gogolovem, dr. Tavčarjevem in mojem dogovoru. Našel sem torej v njem pravega prijatelja, ki je bil srečen, ko je videl, kako se najini nazori glede finančne uprave in vestnosti v poslovanju tako znamenito vjemajo. Zato je pa tudi vse svoje moči tako zelo posvečal svojemu uradu, da je skoro

ves svoj prosti čas prebil v njem. Denarno gospodarstvo sem z njegovo pomočjo uredil in poenostavil tako, da je imel vsak mestni fond vso svojo neporabljeno in s predstoječimi, že likvidnimi izplačili nezavzeto gotovino v mestni hranilnici na posebno knjižico obrestonosno naloženo.

Med najvažnejše pomožne urade mestnega magistrata spadal je gospodarski urad. Ves posel tega urada opravljal je nekaj časa komisar Jakob Tomec sam. Ko sem jaz nastopil županski urad, je imel pač že pomočnika; a vse je šlo skozi njegove roke. Tomec me je kot občinskega svetnika po strani gledal. Bil je konservativec najstrožje observance. Zato mu ni bilo všeč, da sem v občinskem svetu prihajal vedno s predlogi, ki so magistratu nalagali novega dela in seveda v dosledku tega občini povzročali tudi novih stroškov. Med magistratnimi uradniki je morebiti njemu moja izvolitev za župana bila najmanj simpatična. O tem me tudi ni puščal v dvomu. Često je godrnjal, kadar sem mu kaj naročal, kar mu ni bilo všeč, zlasti če se je to izmikalo iz dotedanjega birokratskega okvirja. Ker se slovenščine v šoli učil ni, mu je slovensko uradovanje delalo precej preglavice. Zato se je kaj rad zatekal k nemškimi rešitvam, ker je imel nemškega »šimeljna« populnoma v oblasti. O neki taki priliki mi je pač dejal, da ga ne naučim veliko, češ, da ima že prestaro butico za učenje. Povedal sem mu na to anekdoto, kako je zaporoški kozak, ko je obiskal neko čebelarsko razstavo na Nemškem in je nakupil nekaj Dzierdzonovih panjev, pripovedoval, da so ukrajinske čebele še enkrat tako velike, ko nemške in kako se je na vprašanje, bodo-li po tem takem mogle priti v panj, odrezal: »Der Bien muss«. Zasmeljal se je in njegova »stara butica« postala je voljna. V teku dobrih dveh mesecev dospela sva tako daleč, da je po slovensko že tako lahko koncipiral, ko po nemško. Sam je bil tega jako vesel. Nezaupanje, s katerim je do tedaj prihajal k meni, jelo se je umi-

kati boljšemu spoznanju in kmalu sva si bila najboljša prijatelja.

Kasneje mi je nekoč v prijateljskem pogovoru brez ovinkov priznal, da se je moje izvolitve za župana ustrašil, češ, da me je čisto napačno sodil in da je le preveč verjel ljudem, ki nobene prilike ne opuste, da delajo zdražbe.

Jakob Tomec je bil izredno nadarjen mož. Imel je bister pogled, ki mu je omogočal napraviti si v dvomljivih in kočljivih slučajih kaj kmalu pravilno sodbo. Brez posebne šolske izobrazbe, prekašal je v mnogih stvarih marsikoga z akademsko izomiko. Trnovec po rojstvu, poznal je skoro vsakega Ljubljana lično, je bil poučen o njegovih razmerah in je vedel podati sodbo o njegovem značaju. Izreden dar je imel za obveščanje s strankami. Vedel jih je zadovoljiti tudi takrat, kadar so odhajale od njega z nepovoljnimi rešitvami. Življenjske težave in nepravilne pomagal mu je brez duševnih pretresljajev prenašati njegov zdravi humor, ki ga je spremljal na vseh njegovih potih in mu pridobival povsod prijateljev. V narodnem oziru je bil Tomec že pod nemškutarskimi župani trden ko hrast iz mestnega loga.

Eden najvažnejših referatov, ki je zahteval trdnega juridičnega znanja, je bil obrtniški referat. Bil je poverjen drugemu magistratnemu svetniku Ivanu Šesku, ki se je dobro zavedal, kako važno delo ima opravljati v interesu gospodarskega razvoja mesta, ki je tako tesno zvezan s prosperiranjem solidne obrti. Občudoval sem njegovo mravljinično pridnost in njegove vedno brezhibne rešitve, katerih v nobenem obziru ni za pičico popravljati ni bilo potreba. Dejal sem večkrat, da bi se Šeskeve rešitve lahko kar na slepo parafovale. Žal, da je temu izbornemu in vzornemu uradniku opešal vid tako zelo, da je moral predčasno prositi za upokojenje.

(Dalje prihodnjič.)

Bombaž v Ameriki. Poročilo kontrolnega urada v Washingtonu o bombaževem pridelku je prekosilo zasebne cenitve in je povzročilo na newyorški bombaževi borzi velik padec cen. Kontrolni urad ceni z bombažem obdelani prostor na 46'49 milijonov acrov napram zadnji ceni 42'68 mil. acrov. Zadnja zasebna cenitev je govorila o 44'20 mil. acrov, torej je sedanja uradna precej višja.

Ruski državni dolg. V prvih osmih mesecih tekočega računskega leta se je državni dolg Sovjetske zveze pomnožil, in sicer s posojilom za okrepitev kmetijskega gospodarstva, z industrijalizacijskim posojilom in s prejšnjima 8-ter 12-odstotnima posojiloma. Dolg je narasel za 407'7 milijonov rubljev in je znašal 1. junija t. l. 1211'4 milijonov rubljev, od teh 40'4 milijonov rubljev premijskih posojil.

Iz ameriškega poljedelskega združenstva. Letno poročilo velike ameriške poljedelske združbe »Dairymen's League Cooperative Association« za prodajo mlekaršinskih izdelkov vsebuje zelo zanimive podatke. Zveza je koncem meseca marca 1928 štela 38.735 članov ali 7.482 več nego lani. V tem letu se je prodaja zvišala za 8'8 milijonov na 82'5 milijonov dolarjev. V preteklem letu so razpečali okroglo 1'1 milijardo kilogramov mleka, in sicer skoro 60% v obliki mleka in smetane in ostanek v obliki drugih mlečnih produktov. Poročilo še posebno poudarja, da so se v zadnjih letih cene mleku, ki so jih plačevali farmerjem, stalno zviševale.

Največja produkcija premoga l. 1927. Državni premogovni svet v Berlinu izdaja vsako leto statistični pregled o premogovnem gospodarstvu. Leta 1927 so — kakor je dognal premogovni svet — producirali dosedaj največ premoga. Nakopali so 1467 milijonov ton črnega in rjavega premoga, napram letu 1926. za 8'1% več in napram letu 1913. za 9'4% več. Od skupne vsote odpade leta 1927. na črni premog 87% in 13% na rjavi premog. Skoraj isto razmerje je bilo leta 1926. Leta 1913. so pa nakopali 90'7% črnega premoga in 9'3% rjavega premoga.

Boj za Mrtvo morje. V angleški zbornici so imeli veliko in precej burno debato o koncesiji v svrhu eksploatacije Mrtvega morja, v katerem so ogromni zakladi kalija. Konservativni poslanec Howard Bury je ostro napadel kolonialnega ministra, češ, da hoče prodati koncesijo zionistu Novomeyskemu, za katerim se skriva nemški kapital, tvrdka I. G. Farben. Dosedaj je prevladalo mnenje, da se za Novomeyskem skriva angleški kemični trust. Anglija hoče na vsak način preprečiti, da bi dobila Nemčija monopol kalija. Vendar je pa po mnenju strokovnjakov še vprašanje, če bodo zakladi kalija v Mrtvem morju tudi v praksi tako veliki, da bodo odločilno vplivali na svetovno preskrbo s kalijem.

Finančni in gospodarski letnik o Japonski. Pred kratkim je izšla 27. izdaja imenovanega letnika, v založbi japonske državne tiskarne v Tokio. Delo ob-

sega obilico statističnih podatkov o japonskem državnem in narodnem gospodarstvu in je neobhodno potrebno za vsakega narodnega gospodarja ali trgovca, ki hoče japonske razmere pravilno oceniti. V začetku so pregledni grafični sezname, sledi jim geografski in prebivalstveni opis dežele. Obsežen je odstavek o državnih finančnih razmerah, zelo natančno in na široko je obravnavano poljedelstvo, industrija in trgovina, denarstvo in bankarstvo ter promet, in sicer deloma po številkah, deloma z obširnimi razlagami. Zadnji odstavek so posvečeni gospodarskim in finančnim razmeram Koreje (Hozen), Formoze (Tajvan), Karafuta (tako se imenuje japonski del Sahalina) ter province Šantung. Šantung je kitajska provinca, a imajo Japonci tam veliko gospodarskih interesov. Vsekakor je ta knjiga za trgovca, ki ima stike z Japonsko, prav dohrodošol pripomoček.

System der Handelspolitik, von Prof. Dr. Josef Gruntzel, 3. Auflage, Wien, Verlag Springer, 1928. Gruntzel je med najbolj temeljito izobraženimi narodnimi gospodarji in priznan strokovnjak. Prednosti gori imenovane knjige tega resnega raziskovalca so: kratak in lahko umljiv slog, brez vsake umetne konstrukcije in brez odvisnih novih besednih tvorb, predvsem pa skoraj izčrpno obravnavanje snovi tako ogromne izmere, kakor je ne najdemo zlepa. Mnogo bralcev niti oddaleč ne sluti, kako izredno je moral biti pisatelj priden, da je ustvaril to delo. Marsikomu to ne bo všeč, drugemu drugo, veličina tega priporočljivega dela pa pri tem nič ne trpi.

Dobro stanje posevkov v Rusiji. Iz statističnih podatkov, ki jih je objavila ruska vlada 1. julija t. l., je razvidno, da je stanje posevkov v Sovjetski uniji srednje dobro.

TRŽNA POROČILA.

Mariborski trg dne 21. julija 1928. Trg je bil srednje preskrbljen, pač pa je bil dobro obiskan. Tako je bilo samo 10 slaninarjev in 4 vozovi krompirja na trgu. Pri slanibile cene mesu in slanini neizpremenjene. — **Peruline** in drugih domačih živali je bilo tudi komaj 200 komadov. Cene so bile narihi, kakor tudi pri domačih mesarjih, so nizke in sicer so se prodajali piščanci po 10 do 20 Din, kokoši 30 do 50, mlade race in gosi po 25 Din komad. Domači zajci 7 do 15 Din komad. — **Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice.** Krompir se je zopet pocenil, 2'50 do 3 Din, fižol v stroču 8 do 10, hren 5 do 8, kisl zelje 4, čebula 4, česen 12 Din za kg, solata glavna 0'50 do 1, zeljate glave 2 do 4, karfiol 1'50 do 2, kumarce 1'50 do 2 za komad, kumarce za vksanje 10, paradižniki 12, zelena paprika 15 Din za kg, šparglji 4 do 6 Din šopek, mleko 2 do 2'50, smetana 10 do 12 Din liter, maslo 36 do 60 Din kg, jajca 1 do 1'25 Din komad. — **Sadje.** Črešnji sta bila dva voza. Cene so bile po 4 do 6 Din za kg, jabolka zgodnja 16 Din, marelice 12, breskve 16, hruške 8 do 12, datelji 24 do 26, orehi 36 Din za kg. Cvetlice 0'25 do 12, z lonci vred 15 do 50 Din komad. — **Lesena in lončena ter kleparska roba** se je prodajala po 0'50 do 60 Din, brezove meče 2 do 5 Din za komad, koruzna slama 25 do 30 Din vreča. Od kleparske robe je bilo to pot mnogo vsakovrsne kulinske posode in orodja.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo, 18. t. m. so kmetje pripeljali 22 voz sena in 8 voz slame, v soboto, 21. t. m. pa 17 voz sena in 4 voze slame na trg. Cene so bile senu 55 do 75 Din, slami pa 30 do 40 Din za 100 kg. Slami tudi 1'50 do 2 Din za snop.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do dne 28. julija t. l. ponudbe glede dobave 25.000 pol rožastega papirja; do dne 2. avgusta t. l. glede dobave 10 komadov zložljivih nosilnic za bolnike in 15 komadov rešilnih skrinjic. Pogoji so na vpogled pri občem odelenju te direkcije. — **Direkcija državnih železnic v Ljubljani, mašinsko odelenje,** sprejema do dne 1. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 67 m³ mehkih desk; do dne 3. avgusta t. l. glede dobave 20.000 škatljic vžigalic; do dne 6. avgusta t. l. glede dobave 650 komadov signalnih šip in raznih sestavnih delov (specijalni material tverke Hugo-Haushälter, Dresden), dalje glede dobave 11.300 komadov smirkovega platna, 50 kg smirkove paste in 3 kg šelaka. — **Direkcija državnih železnic v Subotici, saobračajno-komercialno odelenje,** sprejema do dne 28. julija t. l. ponudbe glede dobave konopnenih cevi za gašenje požara in glede dobave 2000 kg kristalne sode in mila za pranje. — **Direkcija Državnega rudnika, Kreka sprejema do dne 11. avgusta t. l. glede dobave 25 kompletnih oblek za ognjegase.** Pri direkciji državnih železnic v Sarajevu, mašinsko odelenje se bo vršila dne 11. avgusta t. l. tretja ofertalna licitacija za pranje perila za salonske in potniške vozove. — Pri isti direkciji, gradbenem odelenju, se bo vršila dne 13. avgusta t. l. ofertalna licitacija za dobavo 200 komadov ročnih svetilk za čuvaje. — **Predmetni pogoji z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.**

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do dne 28. julija t. l. ponudbe za dobavo 2 komadov kolesnih zvezd za gonilne osi. — **Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do dne 6. avgusta t. l. ponudbe za dobavo centrifugalne sesalke.** — Dne 9. avgusta t. l. se bo vršila pri inženjerskem odelenju Dravske divizijske oblasti v Ljubljani ofertalna licitacija glede oddaje popravilnih del pri vojašnici Kralja Petra I. Velikega Oslobojitelja v Mariboru. — **Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.**

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do dne 27. julija t. l. ponudbe za dobavo 20 komadov hrastovih plohov, 200 komadov smrekovih plohov; do dne 31. julija t. l. glede dobave 7 komadov plinomerov za dvoplamenski reso, 1400 kg kalirana v lesenih sodih, progovnega širikolesnega vozička in mecesnovega lesa. — **Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do dne 1. avgusta t. l. ponudbe za dobavo 50 m³ borovih gred in 2000 kilogr. olja za osovine.** — **Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.**

Zahvala.

Vsem, ki so nam o priliki prerane smrti naše predobre mamiče, tete, tašče in svakinje, gospe

Antonije Keršičeve

posestnice in gostilničarke

kakorkoli lajšali s prisrčnimi tolažili našo težko bol, se prav iskreno zahvalujemo.

Posebna zahvala bodi izrečena č. sestram-usmiljenkam za požrtvovalen trud in nežno skrb med boleznijo pokojnice, vsem darovalcem krasnega cvetja in vencev, p. t. pevcem Čitalnice v Sp. Šiški in »Ljubljanskemu Zvonu« za v srec segajoče žalno petje, želez. godbenemu društvu »Sloga«, Udrženju strojevodij, požarni bramb. v Sp. Šiški in vsem zastopnikom oblasti, društev in organizacij ter končno vsem prijateljem in znancem, ki so našo nepozabno mamico v tako žalnem številu spremili na njeni poslednji poti. Vsem naša ponovna, najtoplejša zahvala.

V Ljubljani, dne 24. julija 1928.

ZALUJOČI OSTALI.

JAVNA SKLADIŠTA d. z o. z., Ljubljana, Dunajska cesta 33

Vskladiščenje blaga. — Prevažanje pohištva s pohištvenimi vozovi. — Čarinsko prosto skladišče. — Spedicijska vseh vrst. — Točna in kulantna postrežba.

Naslov za brzojavke: SKLADIŠTA. — Telefon štev. 2366.

MALINOVEC iz lekarn
dr. G. Piccoli v Ljubljani, Dunajska c.
Je staroznan kot pristni naravni izdelek, z najfinjšim sledkorjem kuhan, brez umetne barve in ne vsebuje nikakih kemičnih pridelkov za konserviranje. — Oddaja na drobno in veliko. — Cena nizke.

VELETRGOVINA
kolonialne in spicerijske robe
IVAN JELAČIN
LJUBLJANA
Zaloge sveže prazne kave, mletih ošav in rudniške vode.
Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

VINOCET
tovarna
vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana
nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristnega vina.
Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.
Pisarna:
Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.
Zahtevajte ponudbo!

VELETRGOVINA
A. ŠARABON
v Ljubljani
priporoča
špicerijsko blago
raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke. — Raznovrstno
RUDNIŠKO VODO
Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom.
ceniki na razpolago!